

Vandaag klasseren we het beroep van apotheker zonder aarzelen bij de categorie van zorgverleners. Eeuwenlang was de apotheker echter vooral een ‘pillendraaiër’ die instond voor de ontwikkeling, productie en distributie van geneesmiddelen. Vanaf de 19e eeuw ontstonden meer en meer farmaceutische bedrijfjes die hun productie gestaag opdreven. Industrieel vervaardigde, verpakte en geadverteerde geneesmiddelen vervingen in toenemende mate de bereidingen van apothekers. Naast productie stimuleerden die firma’s ook onderzoek en innovatie. Vanaf het midden van de 20e eeuw domineerden de farmaceutische bedrijven het onderzoek en de productie van geneesmiddelen. Het grootste deel van het apothekersassortiment in België bestond uit geprefabriceerde farmaceutica die de apotheker voorverpakt, inclusief bijsluiter, afleverde. De traditionele rol van de apotheker leek uitgespeeld.

Martijn Collijs onderzoekt in zijn bijdrage hoe de apothekers reageerden op die evolutie, hoe ze zichzelf met een nieuwe invulling van hun takenpakket heruitvonden en zo hun maatschappelijk belang legitimeerden. Hij focust daarbij op de jaren 1960, een decennium dat werd gekenmerkt door wetenschappelijk optimisme. De auteur nuanceert ook: de herwaardering ging niet enkel om de bescherming van de volksgezondheid, maar ook om het prestige,

de standing, het monopolie en het voortbestaan van het apothekersberoep. De vraag of de rol van de apotheker toen effectief socialer en humaner werd, laat hij dan ook open.

Voor het opgemerkt stuk maken we ruim plaats voor een verslag van het symposium dat onze collega-culturele archieven Liberas en CAVA – vanwege corona uitgesteld – organiseerden op 28 oktober 2021 naar aanleiding van dertig jaar abortuswetgeving in België. Amsab-ISG heeft zelf een omvangrijke collectie over het thema, maar we brengen het vooral onder de aandacht in het kader van de recente discussies en beslissingen rond de inperking van het recht op abortus in de VS en in verschillende Europese landen.

Het symposium was daarenboven bijzonder veelzijdig. Het belichtte thema's als abortus als ethische plicht, de verschuiving van medische debatten naar een vrouwenrechtendiscours, vrijwillige zwangerschapsafbreking op de publieke en politieke agenda, de rol van vrouwelijke parlementairen als Lucienne Herman-Michielsens en Leona Detiège, het huidige juridische kader en toekomstperspec-

tieven, vrijwillige zwangerschapsafbreking binnen het internationaal recht, evoluties in feministisch-ethische perspectieven, abortus binnen boeddhisme, opvattingen en ervaringen van mannen over abortus om niet-medische redenen, de emotionele dimensie van een abortuservaring, en de praktijk van vrijwillige zwangerschapsafbreking in abortuscentra.

Tot slot stellen we heel graag ons project 'Schafttijd' voor. Een project over hoe mensen de eet- en drinkpauze tijdens het werk invullen en invullen – als ze die pauze al kregen en krijgen. Vreemd genoeg is daarrond nog weinig onderzoek verricht. Om dat hiaat in te vullen, zetten we sterk in op mondelinge getuigenissen. Een bijzonder participatief project dus, waarbij ook mensen worden betrokken die minder gehoord worden. De trekkers van het project, Martine Vermandere en Lori Verhoeven, vertellen welk traject ze tot nu aflegden en hoe het zal resulteren in een verrassende podcastreeks en nog veel meer. Sprekend erfgoed, veelzeggend erfgoed, erfgoed over iedereen ...

Paule Verbruggen